

ज्ञानगंगा घरोघरी

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ
नाशिक - ४२२ २२२

सहयोग व विशेष उपक्रम केंद्र

(C148) शेतकरी उत्पादक कंपनी व्यवस्थापन प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम
Certificate Programme in Farmer Producer Company Management

शिक्षणक्रम माहितीपुस्तिका

शैक्षणिक वर्ष : 2021-22

अनुक्रमणिका

१. केंद्राचा परिचय	३
२. शिक्षणक्रमाविषयी.....	४
२.१ शिक्षणक्रमाची गरज	
२.२ शिक्षणक्रमाची उद्दिष्टे	
२.३ शिक्षणक्रमाची संरचना	
२.४ अध्ययन पद्धती	
२.५ कालावधी	
२.६ माध्यम	
२.७ श्रेयांक	
३. शेतकरी उत्पादक कंपनी व्यवस्थापन प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम (C148).....	५
३.१ अभ्यासक्रम	
३.२ प्रवेश पात्रता	
३.३ शिक्षणक्रम शुल्क	
३.४ पुनर्नॉदणी	
३.५ मूल्यमापन प्रक्रिया	
४. नॉदणी प्रक्रिया	८
५. संपर्कसत्र आराखडा	९
६. अभ्यासकेंद्रे	११
७. विभागीय केंद्रे	१५
८. विशेष सूचना / संपर्कासाठी.....	१६

विद्यापीठाचा परिचय

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठाची स्थापना शासनाच्या २० व्या कलमान्वे १ जुलै १९८९ साली करण्यात आली.

सामान्य माणसापर्यंत उच्च, तंत्र आणि व्यवसायिक शिक्षण पोहचविणे. त्यासाठी दूर शिक्षण आणि अत्याधुनिक संज्ञापन तंत्रज्ञानाचा वापर करून नवनवीन उपक्रमांद्वारे जास्तीत जास्त लोकांना शिक्षणाच्या मुख्य प्रवाहात आणणे विद्यापीठाला लोक विद्यापीठाचा दर्जा प्राप्त करून देणे असा आहे. विद्यापीठाचे ब्रीदवाक्य 'ज्ञानगंगा घरोघरी' आहे.

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठाचे कार्यक्षेत्र संपूर्ण महाराष्ट्र राज्य असून या विद्यापीठाची ८ विभागीय केंद्रे अमरावती, औरंगाबाद, मुंबई, नागपूर, नाशिक, पुणे, कोल्हापूर आणि नांदेड या ठिकाणी कार्यरत आहे. या विद्यापीठाची २००० पेक्षा जास्त अभ्यासकेंद्रे असून दरवर्षी साधारणपणे ६.५० लाख विद्यार्थी मुक्त विद्यापीठाचा फायदा घेत आहेत. विद्यापीठ शेतकरी, सेनादल, पोलीस, बंदिवान, घर कामगार, दिव्यांग, सफाई कामगार, औद्योगिक कामगार, सुरक्षा रक्षकांसाठी विशेष उपक्रम राबवीत आहे.

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठाचा जगातील मेगा युनिवर्सच्या यादीत समावेश असून या विद्यापीठाला असोशिएशन ऑफ कॉमनवेल्थ युनिवर्सिटी या संस्थेकडून सन २०१९ मध्ये 'क्वालिटी ऑफ लाईफ' हे प्रतिष्ठेचे पारितोषिक प्राप्त झाले आहे. तसेच २००२ मध्ये 'अॅवार्ड ऑफ एक्सलन्स डिस्टन्स लर्निंग एक्सपिरिअन्स' हे पारितोषिक कॉमनवेल्थ ऑफ लर्निंग कॅनडा या संस्थेतर्फे देण्यात आलेले आहे.

१. केंद्राचा परिचय

सहयोग व विशेष उपक्रम केंद्र

सहयोग व विशेष उपक्रम केंद्राची स्थापना व्यवस्थापन मंडळाच्या ठरावानुसार डिसेंबर २०१० मध्ये करण्यात आली. शिक्षणापासून वंचित विशेष लक्ष्यगटांसाठी सामान्य, तांत्रिक, व्यावसायिक आणि रोजगार भिमुख शिक्षणक्रम उपलब्ध करून देणे तसेच विशेष लक्ष्यगटांकडे आत्मसात असलेली कौशल्ये तपासून प्रमाणित करणे. या उद्देशाने सहयोग व विशेष उपक्रम केंद्राची स्थापना करण्यात आली.

सहयोग व विशेष उपक्रम केंद्राने रस्ते परिवहन व सुरक्षा प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम, ग्रामरोजगार सेवक प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम, सुरक्षा रक्षक प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम, सुरक्षा अधिकारी प्रगत प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम, शेतकरी उत्पादक कंपनी व्यवस्थापन प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम, मधुमक्षिकापालन कौशल्य प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम असे व्यवसाय व रोजगारभिमुख शिक्षणक्रम विकसित केलेले आहे.

२. शिक्षणक्रमाविषयी

या अभ्यासक्रमाच्या माध्यमातून सर्वसाधारण शेतकरी, ग्रामीण युवक, युवती, महिला यांना शेतकरी उत्पादक कंपनी बद्दल सविस्तर माहिती मिळेल. शेतकरी उत्पादक कंपन्यांमध्ये कार्यरत असणाऱ्या अधिकारी वर्ग, कौशल्य कामगार, शेतकऱ्यांना शेतकरी उत्पादक कंपनी संकल्पना, संस्थात्मक रचना, शेतकरी उत्पादक कंपनी कायदा, कार्यप्रणाली व सेवा सुविधा, विपणन व्यवस्थापन, निविष्ठा, आर्थिक व्यवस्थापन, समस्या व उपाय योजना याबद्दल माहिती प्राप्त होईल.

२.१ शिक्षणक्रमाची गरज

- आर्थिक व्यवस्थेतून मोठ्या प्रमाणात फायदा होण्यासाठी शेतकऱ्यांच्या एकत्रीकरणाची गरज आहे. हे शेतकरी उत्पादक कंपनी स्थापन करून साध्य केले जाऊ शकते. त्यामुळे शेतकरी उत्पादक कंपनी प्रमाणपत्र अभ्यासक्रमाचा उपयोग शेतकरी वर्गास होणार आहे.
- शेतकऱ्यांच्या स्वतःच्या संस्थेच्या माध्यमातून उत्पादकांना अधिक चांगले उत्पन्न मिळविणे हे शेतकरी उत्पादक कंपनी व्यवस्थापन प्रमाणपत्र अभ्यासक्रमाच्या माध्यमातून अभ्यास केले जाऊ शकते.
- या शिक्षणक्रमाच्या माध्यमातून राज्यातील सर्व शेतकऱ्यांना व्यवसाय साक्षर करण्याचा प्रयत्न असून अधिकाधिक शेतकऱ्यांनी हा शिक्षणक्रम पूर्ण केल्यास त्यांच्या उत्पन्नात निश्चितच वाढ होण्यास मदत होईल.

२.२ शिक्षणक्रमाची सर्वसाधारण उद्दिष्टे

- नवीन पिढीला शेतकरी उत्पादक कंपनीचे महत्त्व समजून देण्यासाठी या शिक्षणक्रमाचा उपयोग होईल.
- विद्यार्थ्यांना शेतकरी उत्पादक कंपनी, शेतकरी उत्पादक कंपनी कायदा, वैशिष्ट्ये आणि संस्थात्मक रचना यांचे ज्ञान आणि प्रवीणतेबद्दल माहिती प्राप्त होण्यासाठी या शिक्षणक्रमाची मदत होईल.
- शेतकरी वर्गाला विपणन आणि वित्तीय व्यवस्थापन, ऑपरेटिंग सिस्टम, सेवा सुविधा, समस्या आणि उपाययोजना तसेच विविध शेतकरी उत्पादक कंपन्यांच्या यशोगाथा याबद्दल ज्ञान प्राप्त करून देण्यासाठी या शिक्षणक्रमाची मदत होईल.

२.३ शिक्षणक्रमाची संरचना

शेतकरी उत्पादक कंपनी व्यवस्थापन प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम (C148)

शेतकरी उत्पादक कंपनी व्यवस्थापन प्रमाणपत्र शिक्षणक्रमातील अभ्यासक्रमाची मांडणी पुढीलप्रमाणे करण्यात आली आहे.

सांकेतांक	अभ्यासक्रम	श्रेयांक
GEN165	शेतकरी उत्पादक कंपनी व्यवस्थापन प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम — पाठ्यपुस्तिका	६
GEN166	शेतकरी उत्पादक कंपनी व्यवस्थापन प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम — कार्यपुस्तिका	२

२.४ अध्ययन पद्धती

ज्या विद्यार्थ्यांना दररोज महाविद्यालयात जाऊन शिक्षण घेता येत नाही. तसेच अध्ययन करण्यासाठी पूर्ण वेळ देता येत नाही, अशा विद्यार्थ्यांसाठी मुक्त विद्यापीठाने स्वतंत्रपणे अध्ययन पद्धती विकसित केली आहे. त्यात पुढील घटकांचा समावेश आहे

१. स्वयं-अध्यनाधिष्ठित इ. पुस्तके
२. तज्ज्ञ प्राध्यापकांचे संपर्कसत्रात मार्गदर्शन
३. अध्ययन कालांतर्गत मूल्यमापनाची सोय
४. आवश्यक तेथे प्रात्यक्षिकांची संधी
५. आभासी वर्गाची (Virtual Class Room) वेब रेडिओ 'यशवाणी उपलब्धता'
६. दृकश्राव्य केंद्र

या अध्ययन पद्धतीत विद्यार्थ्यांना केवळ अभ्यासक्रमाचा तपशील न देता, त्यावरील अध्ययन पुस्तकांचा संच E-Book स्वरूपात देण्यात येतो. प्रवेश शुल्कातच ही अध्ययन पुस्तके देण्यात येतात व ती विद्यार्थ्यांला स्वतःकडे कायम ठेवता येतात. ही स्वयं-अध्ययन E-Book पुस्तके अन्य पाठ्यपुस्तकांपेक्षा निराळ्या पद्धतीने लिहिलेली असतात. ह्या पाठ्यपुस्तकात एका वाचनात समजावून घेता येईल अशा प्रकारे विषयांची छोट्या छोट्या घटकांत विभागणी केलेली असते. उदा., उदाहरणे, आलेख, चित्रे, इत्यादींच्या सहाय्याने विषयांची मांडणी सुबोधपणे करण्यात येते. ह्या पुस्तकांची छपाई विद्यार्थ्यांचे अध्ययन सुलभपणे व्हावे या दृष्टीने करण्यात आलेली असते. जर त्याला काही प्रश्न सोडविता आले नाही, तर त्याने पुन्हा तो भाग पुन्हा वाचून उत्तरे मिळवावयाची असतात. एवढे करूनही काही प्रश्नांची उत्तरे मिळू शकले नाहीत तर ते प्रश्न नोंदवून ठेवावेत व अभ्यासकेंद्रावरील संपर्कसत्रात मार्गदर्शक प्राध्यापकांशी (संमंत्रक-Counsellor) चर्चा करून त्याची उत्तरे मिळविता येतात. विद्यार्थ्यांला आपल्या सोयीच्या ठिकाणचे अभ्यासकेंद्र निवडता येते. या अभ्यासकेंद्रावर प्रत्येक अभ्यासक्रमासाठी सामान्यतः सुट्टीच्या दिवशी वा कार्यालयीन वेळेनंतर संपर्कसत्रे घेण्यात येतात. त्या त्या विषयातील तज्ज्ञ मार्गदर्शक ह्या संपर्कसत्रात विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करतात. मात्र हे मार्गदर्शन केवळ व्याख्यानांच्या स्वरूपाचे असत नाही. मार्गदर्शकाकडून विद्यार्थ्यांच्या प्रश्नांची / शंकांची उत्तरे मिळवणे, कठीण विषयावर चर्चा-परिसंवाद घडवून आणणे, अंतर्गत मूल्यमापनाच्या माध्यमातून आपल्या प्रगती विषयी विद्यार्थ्यांला माहिती घेता येते. म्हणून संपर्कसत्रांना विद्यार्थ्यांनी उपस्थित राहावे.

विद्यार्थ्यांने वरील सर्व अध्ययन सुविधांचा जास्तीत जास्त उपयोग करून घेऊन स्वतःची अभ्यास पद्धती तयार करावी. आपल्याला मिळणारा वेळ लक्षात घेऊन मिळणाऱ्या वेळेचा नियोजनपूर्वक उपयोग करावा. केवळ पाठांतराद्वारे केलेला अभ्यास हा खरा अभ्यास नसून विषयांचे सुस्पष्ट आकलन होणे व त्याचा योग्य ठिकाणी उपयोग करता येणे हे चांगल्या अभ्यास पद्धतीचे मर्म आहे. त्यामुळे प्रात्यक्षिके व सराव यांवर भर देऊन विद्यार्थ्यांने अभ्यास करावा अशी अपेक्षा आहे. अभ्यासकेंद्रावर कौशल्यावर आधारित प्रात्यक्षिकांचे आयोजन केले जाते.

२.५ कालावधी

- हा शिक्षणक्रम ६ महिने कालावधीचा आहे. परंतु जास्तीत जास्त २ वर्षांत पूर्ण करता येईल. २ वर्षांनंतर नोंदणी संपुष्टात येईल व पुन्हा पूर्ण फी भरावी लागेल.

२.६ माध्यम

सदर अभ्यासक्रम हा मराठी माध्यमामध्ये उपलब्ध राहील.

२.७ श्रेयांक

सामान्यतः एका अभ्यासक्रमासाठी विद्यार्थ्यांला ३० ते ३५ घड्याळी तासांचा वेळ लागतो. मुक्त शिक्षणपद्धतीत या अध्ययनतासांचे मापन 'श्रेयांक' च्या परिमाणात केले जाते. ३० ते ३५ अध्ययन तासांचा अभ्यास म्हणजे १ श्रेयांक या अभ्यासात अध्ययन पुस्तकांचे वाचन, टिपणे काढणे, मनन-चिंतन करणे, प्रश्नोत्तरे लिहिणे, संपर्कसत्रातील मार्गदर्शन, इत्यादींचा समावेश आहे.

आठ श्रेयांकांचा म्हणजेच २०० ते २२५ अध्ययन तासांचा एक अभ्यासक्रम असतो. शेतकरी उत्पादक कंपनी प्रमाणपत्र अभ्यासक्रमासाठी एकूण ८ श्रेयांकांचा अभ्यास पूर्ण करावा लागतो. ६ श्रेयांकांचा बौद्धिक व २ श्रेयांकांचा प्रात्यक्षिक पूर्ण करावा लागतो.

३. शेतकरी उत्पादक कंपनी व्यवस्थापन प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम (C148)

३.१ अभ्यासक्रम

पाठ्यपुस्तिका

घटक - १	शेतकरी उत्पादक कंपनी : संकल्पना, इतिहास आणि गरज
घटक - २	शेतकरी उत्पादक कंपनी : वैशिष्टे आणि संस्थात्मक रचना
घटक - ३	शेतकरी उत्पादक कंपनी : कायद्याचा अभ्यास
घटक - ४	शेतकरी उत्पादक कंपनी : निकष आणि आर्थिक व्यवस्थापन
घटक - ५	शेतकरी उत्पादक कंपनी : कार्यप्रणाली आणि सेवा सुविधा
घटक - ६	शेतकरी उत्पादक कंपनी : माल विपणन व्यवस्थापन
घटक - ७	शेतकरी उत्पादक कंपनी : समस्या आणि उपाययोजना
घटक - ८	शेतकरी उत्पादक कंपनी : सध्यस्थिती आणि यशोगाथा

कार्यपुस्तिका

प्रात्यक्षिक क्र - १	शेतकरी उत्पादक कंपनीच्या संकल्पनेचा अभ्यास करणे आणि आढावा घेणे
प्रात्यक्षिक क्र - २	शेतकरी उत्पादक कंपनी : वैशिष्टे आणि संस्थात्मक रचनेचा अभ्यास करणे आणि आढावा घेणे
प्रात्यक्षिक क्र - ३	शेतकरी उत्पादक कंपनी कायदा जाणून घेणे
प्रात्यक्षिक क्र - ४	शेतकरी उत्पादक कंपनी : निकष आणि आर्थिक व्यवस्थापन
प्रात्यक्षिक क्र - ५	शेतकरी उत्पादक कंपनीद्वारे केल्या जाणाऱ्या विविध निविष्टा पुरवठा सेवेचा अभ्यास करणे
प्रात्यक्षिक क्र - ६	शेतकरी उत्पादक कंपनीच्या कृषी उत्पादन प्रक्रिया व विक्री प्रणालीचा अभ्यास करणे
प्रात्यक्षिक क्र - ७	शेतकरी उत्पादक कंपनी : समस्या आणि उपाययोजनांचा अभ्यास करणे
प्रात्यक्षिक क्र - ८	शेतकरी उत्पादक कंपनीला भेट देऊन त्या कंपनीचा अभ्यास करणे

३.२. प्रवेश पात्रता

- १० वी उत्तीर्ण किंवा मुक्त विद्यापीठाची पूर्व तयारी उत्तीर्ण
- वयाची १८ वर्षे पूर्ण

३.३. शिक्षणक्रम शुल्क

विद्यापीठ शुल्क : रु. १२००/- (ऑनलाईन)
अभ्यासकेंद्र शुल्क : रु. ८००/- (अभ्यासकेंद्रावर भरावे)
एकूण शिक्षणक्रम शुल्क : रु. २०००/-

शेतकरी उत्पादक कंपनी व्यवस्थापन प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम शुल्क विवरण तक्ता

अ. क्र.	शुल्काचे शीर्षक	शुल्क
(A)	मुक्त विद्यापीठ हिस्सा	१२००
१	शिक्षणक्रम नोंदणी शुल्क	१००
२	शैक्षणिक शुल्क	६००
३	परीक्षा/ मूल्यमापन व प्रमाणपत्र	४००
४	केंद्र विकसन व परिरक्षण	१००
(B)	अभ्यासकेंद्राचा हिस्सा	८००
१	अभ्यासकेंद्र प्रमुख	१५०
२	संयोजक	१५०
३	मार्गदर्शक प्राध्यापक	२५०
४	सहाय्यक	१००
५	शिपाई	५०
६	अभ्यासकेंद्रासाठी जागा वर्ग खोल्या, संगणक, इंटरनेट, किरकोळ खरेदी, स्टडी सेंटर, किरकोळ खर्च, आदर, आतिथ्य	१००
	एकूण शुल्क रु.	२०००

३.४ पुनर्नोंदणी

४.१ शेतकरी उत्पादक कंपनी व्यवस्थापन प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम ६ महिने कालावधी आहे. परंतु सदर शिक्षणक्रम जास्तीत जास्त २ वर्षांत पूर्ण करता येईल.

४.२ शुल्क = १,२००/- + १५०/- रु. प्रत्येक विषय

४.३ प्रक्रिया

- नोंदणीची मुदत संपल्यानंतर विद्यापीठ शुल्क भरून परत नोंदणी करता येईल.
- पुनर्नोंदणी फी १,२००/- रु. प्रत्येक बौद्धिक आणि प्रात्यक्षिक अभ्यासक्रमासाठी शुल्क रु. १५०/- एवढ्या रकमेचे चलन बँकेत भरावे.

३.५ मूल्यमापन प्रक्रिया

संकेतांक	शिक्षणक्रम	श्रेयांक	परीक्षा	किमान	कमाल	बौद्धिक/ प्रात्यक्षिक	किमान	कमाल
GEN165	शेतकरी उत्पादक कंपनी व्यवस्थापन	६	अंतिम परीक्षा	४०	१००	अंतिम परीक्षा	३२	८०
						अंतर्गत चाचणी परीक्षा	८	२०
GEN166	प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम	२	प्रात्यक्षिक	-	-	बहिस्थ	१७	५०

अंतर्गत आणि बहिस्थ दोन्ही परीक्षांसाठी एकत्रित ४०% गुण मिळविणे आवश्यक आहे. तसेच शिक्षणक्रम उत्तीर्ण होण्यासाठी अंतिम व प्रात्यक्षिक परीक्षेमध्ये स्वतंत्रपणे ४०% गुण मिळविणे आवश्यक आहे.

४. नोंदणी प्रक्रिया

- 1) विद्यार्थ्यांनी विद्यापीठाने निर्धारित केलेल्या ऑनलाईन प्रवेश प्रक्रियेप्रमाणे नोंदणी प्रक्रिया पूर्ण करावी.
- 2) ऑनलाईन नोंदणी प्रक्रिया पुर्ण झाल्यानंतर मिळालेली पावती अभ्यासकेंद्रावर दाखवून आपला प्रवेश निश्चित करावी.
- 3) nondani@ycmou.digitaluniversity.ac
- 4) प्रवेशासाठी प्रथम येणाऱ्या विद्यार्थ्यांस प्रथम प्राधान्य देण्यात येईल.
- 5) विद्यार्थ्यांसाठी ऑनलाईन प्रवेश प्रक्रिया १ जुलै २०२१ पासून सुरु होईल.

५. संपर्कसत्र आराखडा

शेतकरी उत्पादक कंपनी प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम (C148)

संपर्कसत्र क्र.	दिनांक	वार	वेळ	संपर्कसत्र
1	10/10/2021	रविवार	11.00 ते 12.30 (बौद्धिक)	प्रथम संपर्क सत्राचे उद्घाटन आपल्या परिसरातील मान्यवरांच्या हस्ते, मान्यवरांच्या हस्ते अभ्यासकेंद्र फलकाचे उद्घाटन. मुक्त विद्यापीठ म्हणजे काय? याविषयी माहिती देणे. मुक्त शिक्षण पद्धत, पारंपारिक आणि मुक्त शिक्षणपद्धतीतील फरक, परीक्षा पद्धत, संपर्कासात्र म्हणजे काय? याविषयी माहिती देणे. आयोजक आणि विद्यार्थ्यांना संपर्कसत्र आराखड्याचे वितरण, ई बुक डाउनलोड करण्याबाबत मार्गदर्शन (एकापेक्षा अधिक शिक्षणक्रम असल्यास प्रथम संपर्कासत्र सगळ्यांसाठी समान असेल)
2	17/10/2021	रविवार	11.00 ते 12.30 (बौद्धिक)	संयुक्त संपर्कसत्र: शेतकरी उत्पादक कंपनी प्रमाणपत्र शिक्षणक्रमाची ओळख, संकल्पना आणि वाटचाल, वार्षिक संपर्कसत्र आराखडा, सूचना, शंका-समाधान. T- घटक: 1. शेतकरी उत्पादक कंपनी : संकल्पना, इतिहास आणि गरज- शेतकरी उत्पादक कंपनी, अर्थ, संकल्पना आणि व्याख्या; शेतकरी उत्पादक कंपनीचा इतिहास, भारत आणि महाराष्ट्रातील; शेतकरी उत्पादक कंपन्यांची वर्तमान स्थिती; निर्माता कंपनी आणि सहकारी संस्था यांमधील फरक; उत्पादक कंपनी आणि प्रायव्हेट लिमिटेड कंपनी यांमधील फरक; शेतकरी उत्पादक कंपन्यांची गरज
3	24/10/2021	रविवार	11.00 ते 12.30 (बौद्धिक)	P- प्रात्यक्षिक: 1. शेतकरी उत्पादक कंपनीच्या संकल्पनेचा अभ्यास करणे आणि आढावा घेणे
			12.30 ते 2.00 (प्रात्यक्षिक)	T घटक : 2. शेतकरी उत्पादक कंपनी : वैशिष्ट्ये आणि संस्थात्मक रचना- शेतकरी उत्पादक कंपनीची प्रमुख वैशिष्ट्ये; मार्गदर्शक तत्वे- सभासद/ भागधारक नोंदणी; संस्थात्मक व्यवस्था; केंद्र आणि राज्य शासनाच्या सहाय्यकारी योजना; सभासदांचे लाभ आणि जबाबदाऱ्या
4	31/10/2021	रविवार	11.00 ते 12.30 (बौद्धिक)	P- प्रात्यक्षिक: 2. शेतकरी उत्पादक कंपनी: वैशिष्ट्ये आणि संस्थात्मक रचनेचा अभ्यास करणे
			12.30 ते 2.00 (प्रात्यक्षिक)	T- घटक: 3. शेतकरी उत्पादक कंपनी कायद्याचा अभ्यास- शेतकरी उत्पादक कंपनीचे उद्दिष्ट, कामगिरी आणि दृष्टी; शेतकरी उत्पादक कंपनी कायदा- 2002; कंपनी (सुधारणा) विधेयक- 2020; केंद्र सरकारकडून उपलब्ध असणाऱ्या तरतूद; राज्य सरकारकडून उपलब्ध असणाऱ्या तरतूद; शेतकरी उत्पादक कंपनी इतर कायदे
5	14/11/2021	रविवार	11.00 ते 12.30 (बौद्धिक)	P- प्रात्यक्षिक: 3. शेतकरी उत्पादक कंपनी कायदा जाणून घेणे
			12.30 ते 2.00 (प्रात्यक्षिक)	T- घटक: 4. शेतकरी उत्पादक कंपनी : निकष आणि आर्थिक व्यवस्थापन- शेतकरी उत्पादक कंपनीच्या नोंदणीसाठी पात्रता निकष; नोंदणी प्रक्रिया; शेतकरी उत्पादक कंपनीच्या स्थापनेसाठी लागणारा अंदाजे खर्च; प्रकल्प अहवाल; आर्थिक निधी व्यवस्थापन, कायदेशीर पूर्तता

6	21/11/2021	रविवार	11.00 ते 12.30 (बौद्धिक)	P- प्रात्यक्षिक: 4. शेतकरी उत्पादक कंपनी : निकष आणि आर्थिक व्यवस्थापन
			12.30 ते 2.00 (प्रात्यक्षिक)	T- घटक: 5. शेतकरी उत्पादक कंपनी : कार्यप्रणाली आणि सेवा सुविधा- शेतकरी उत्पादक कंपनी, कार्यप्रणाली; शेतकरी उत्पादक कंपनीद्वारे पुरविल्या जाणाऱ्या सेवा; शेतकरी उत्पादक कंपनीद्वारे पुरविल्या जाणाऱ्या निविष्ठा आणि तांत्रिक सहाय्य; शेतकरी उत्पादक कंपनीद्वारे पुरविल्या जाणाऱ्या पायाभूत सुविधा आणि प्रशिक्षण; शेतकरी उत्पादक कंपनीद्वारे पुरविल्या जाणाऱ्या आर्थिक सेवा
7	28/11/2021	रविवार	11.00 ते 12.30 (बौद्धिक)	P- प्रात्यक्षिक: 5. शेतकरी उत्पादक कंपनीद्वारे केल्या जाणाऱ्या विविध निविष्ठा पुरवठा सेवेचा अभ्यास करणे
			12.30 ते 2.00 (प्रात्यक्षिक)	T- घटक: 6. शेतकरी उत्पादक कंपनी-माल विपणन व्यवस्थापन- पुरवठा प्रधान कृषी उत्पादन; मागणी प्रधान कृषी उत्पादन; काढणी पाश्च्यात तंत्रज्ञान; कृषी उत्पादन प्रक्रिया; मार्केटिंग व्यवस्थापन -घाऊक आणि किरकोळ विक्री; कृषी माल निर्यात व व्यवस्थापन
8	5/12/2021	रविवार	11.00 ते 12.30 (बौद्धिक)	P- प्रात्यक्षिक: 6. शेतकरी उत्पादक कंपनीच्या कृषी उत्पादन प्रक्रिया व विक्री प्रणालीचा अभ्यास करणे
			12.30 ते 2.00 (प्रात्यक्षिक)	T- घटक: 7. शेतकरी उत्पादक कंपनी समस्या आणि उपाययोजना- समस्यांची वर्गवारी; समस्या निराकरण करण्याची आवश्यकता; व्यवस्थापकीय समस्या; वित्त विषयक समस्या; कायदेविषयक समस्या; कामकाज संबंधी समस्या; मानवनिर्मित समस्या; यंत्र व तंत्र विषयक समस्या; नैसर्गिक आपत्ती
9	12/12/2021	रविवार	11.00 ते 12.30 (बौद्धिक)	P- प्रात्यक्षिक: 7. शेतकरी उत्पादक कंपनी समस्या व उपाय यांचा अभ्यास करणे
			12.30 ते 2.00 (प्रात्यक्षिक)	T- घटक: 8. शेतकरी उत्पादक कंपनी : सद्यस्थिती आणि यशोगाथा- शेतकरी उत्पादक कंपनीची सद्यस्थिती; शेतकरी उत्पादक कंपनीचा ट्रेडिंग अथवा व्यापार उद्योग; शेतकरी उत्पादक कंपनीचा निविष्ठा (इनपुट) पुरवठा प्रक्रिया उद्योग; शेतकरी उत्पादक कंपनीचा निर्यात उद्योग; शेतकरी उत्पादक कंपनी: यशोगाथा
10	19/12/2021	रविवार	11.00 ते 12.30 (बौद्धिक)	P- प्रात्यक्षिक: 8. शेतकरी कंपनीला भेट देऊन त्या कंपनीचा अभ्यास करणे
11	26/12/2021		12.30 ते 2.00	अंतर्गत परीक्षा - बौद्धिक 20 गुण

आयोजित संपर्कसत्राच्या दिवशी शासकीय सुट्टी किंवा सन आल्यास तो अभ्यासक्रम पुढील संपर्कसत्राच्या दिवशी पूर्ण करून घेणे.

६. अभ्यासकेंद्रे

Certificate Programme in Farmer Producer Company Management (C148)

Sl. No.	Name of Study Centre	Study Centre Code	Detailed address of Study Centre	Name of the Coordinator of Study Centre	Email ID of the Coordinator of Study Centre	Mobile number of the Coordinator of Study Centre
1.	Krishi Vigyan Kendra, Nashik	5416A	Yashwantrao Chavan Maharashtra Open University, Dnyangangotri, Near Gangapur Dam, Govardhan Shiwar, Nashik, 422 222	Mr. Hemraj Rajput	kvknashik@rediffmail.com	9422773602
2.	Netaji Subhashchandra Bose College Of Agriculture, Markhel	85198	A/P- Markhel, Nanded- Bidar Road, 431718	Mr. Ajinath Waghmode	nsbagrimarkhel@gmail.com ajinath63@gmail.com	8767930174 9665116571
3.	College Of Agriculture, Selu.	87139	Lokmangal Nagar, Raigad Corner,, Parbhani Road, 431503	Mr. Vaibhav Lipne	krushimahavidyalayaselu@gmail.com	8007697236
4.	Dr. Vithalrao Vikhe Patil Foundation's College Of Agriculture	51213	Wadgaon Gupta, Viladghat, P.O.- Midc	Mr. H. L. Shirsat	vikheagri@gmail.com hlshirsat@gmail.com	8554990236
5.	Dr. Gangadharrao Pathrikar College Of Agriculture, Pathri	21255	At/Post -Pathri Tq- Phulambri Dist- Aurangabad, 431111	Mr. V. G. Lajurkar	gpbscagri2015@gmail.com	9403187126
6.	College Of Agriculture, Babhulgaon	54392	At Babhulgaon Post Bhatgaon Tal Yeola Dist Nashik, Patoda Road, 423401	Dr. S. D. Mhaske	principal@abyeola.com	9823026809
7.	Poojya Sane Guruji Vidya Prasarak Mandal's K. V. Patel College Of Agriculture, Shahada.	5511A	Shahada. Dist- Nandurbar., Khetia Road,, 425409	Mr. S. R. Chaudhari	princi_agri@rediffmail.com drappasrc@gmail.com	9767487304
8.	College Of Agriculture, Amkheda	1578A	A/P. Amkheda Taluka. Malegaon Dist. Washim, 444503	Mr. Sagar Bhagat	collegeofagriamkheda@gmail.com sagarbhagat473@gmail.com	8605099707
9.	Sau. Vasudhatai Deshmukh Krushi Tantra Vidyalay	11134	A/P Mundgaon Tq Akot Dist Akola, Mainroad, 444117			
10.	Dr Sushilabai Deshmukh Higher Sec School Akola	11133	Dr Susbhilabai Deshmukh Hiegher Sec School Mothi Umari Akola, Mothi Umari Akola, 444005			9689336566
11.	College Of Management, Khamgaon	1392A	Behind St. Anns School, Shelgaon (U), Shegaon Road, Khamgaon, 444303	Mr. S. P. Jadhav	uddan1122@gmail.com ycmousc1392a@gmail.com	9960965566

12.	Shri Chhtrapati Shivaji Vidya Vikas Mandal Kolegaon Sanchlit Tuljabhavani College Of Information Technology, Osmanabad	2667A	Near Sharad Pawar Highschool, Barshi Naka, Osmanabad, 413501	Mr. Sandip D. Bhandwale	tbcit2009@gmail.com sandeep.bhandwale@gmail.com	9529073131 8329848337
13.	Adv.M.N.Deshmukh Arts, Science And Commerce College, Rajur ,Tal-Akole,Dist-A.Nagar	51214	Adv.M.N.Deshmukh Arts, Science And Commerce College, Rajur ,Tal-Akole,Dist-A.Nagar, 422604	Prof. N. R. Lahamage	mndcollegerajur@gmail.com	9325747700 9011214009
14.	Maulana Azad College of Arts, Science & Commerce	21256	Post Box No 27, Dr. Rafiq Zakaria Campus, Dr Rafiq Zakaria Marg, Rauza Bagh, Aurangabad, 431001	Dr. Aparna Saraf	macprincipal@gmail.com aparnasaraf@ma-ca.ac.in	9881065460
15.	Maharana Bahudeshiy Vikas Mandal Barshi.Sanchilit Y C M Mahavidyalaya Yadshi.	2668A	Yadshi, Latur Barshi Road, Yadshi 413508	Mr. Sunil Bansode	mbvmbbarshi2017@gmail.com	9529073131
16.	Family Farming Producer Company Ltd.	71283	Om Devanagari, Shantiniketan School, Wind Floor Morewadi, Kolhapur, Morewadi, 416013			
17.	Disha Education Va Bahuuddeshiya Sevabhavi Santha Sanchalit, Disha Institute Of Islampur	72179	Nerlekar Building, Bahe Road, Opp Kbp College, Islampur, Dist. Sangli-415409	Prof. Priyanka V. Jadhav	dishaallegationvrj@gmail.com	8275276814
18.	Seed India Knowledge Private Limited	54470	Flat No 04 Suvidhinath Co Op Hsg Soc, Opp Fire Brigade Station Shingada Talav Gadkari Chowk, 422001	Mr. Vivek Tamboli	seedindia.kpl@gmail.com vivektambolics@gmail.com	8928875451 8459733955
19.	Yuvasanwad Farmer Producer Company	12239	At Post Hingani Road Banosa, Sayog Nagar Tq Daryapur Dist Amravati, Hingani Road Banosa, 444803			
20.	Iris Excellence Centre For Resources	44383	Surve No. 84/1(B&C) Sawangi(Tomar) Katol Kalmeshwar By Pass Road, Taluka Kalmeshwar, Dist. Nagpur, 440015	Mr. Baban S. Junghare	babanjunghare1960@gmail.com	9404356451
21.	Krushi Vikas Va Gramin Prashikshan Sanstha	13178	Bodwad Road, Behind Abhi Traders, At. Santaji Nagar, Malkapur, District-Buldana, 443101	Mr. Sumit Mandale	krushi.vikas@yahoo.com	8329694425 8007820154

22.	Shri Datt Shishan Prasarak Mandal Hotala Tq Nagaion Dist Nanded	85150	AT Post Naigaon Dist Nanded, D B Patil Campous Naigaon Tq Naigaon Dist Nanded, 431709	Mr. L. V. Talve	sharadingale30@gmail.com	7387118777
23.	Regional Agricultural Extension Management Training Institute (Rameti).Kolhapur	71284	764 A/1 E Line Bazar Gate No -4 Kolhapur, 764 A/1 E Line Bazar Gate No -4 Kolhapur, 416006	Mr. Namdev S. Parit	rametiklp@gmail.com paritns@gmail.com	9423286566
24.	Phaltan Education Societys College Of Agriculture, Phaltan	64119	Malojiraje Educational Campus, Jinti Naka Phaltan, 415523	Mr. A. D. Patil	ssch2003@gmail.com Patilak1976@gmail.com	75886273323
25.	Manoharbai Patel College Of Agriculture	4643A	At Hiratola, Post Kalimati, 441801			
26.	Sadguru College Of Agriculture Mirajgaon	51147	Nagar Solapur Road (Near Toll Plaza) Mirajgaon, Tal- Karjat Dist-Ahmednagar Pin414401, 414401	Mr. Mahesh M. Kutawal	sadguruagri@rediffmail.com nashikrc51147@gmail.com	7722053508 8605158572
27.	Gramonnati Mandal's , College Of Agri.Business Management, Narayangaon, Tal - Junnar, Dist- Pune	6222A	Ap- Narayangaon, Tal - Junnar, Dist- Pune, Pune - Nashik Highway, Narayangaon 410504	Mr. Balasaheb R. Bhujbal	maliprashikshan@rediffmail.com	9970196268 9730804768
28.	Dadasaheb Patil College Of Agriculture, Dahegaon	21258	At. Post. Dahegaon Tal. Vaijapur Dist. Aurangabad	Mr. P. R. Shelar	dpcagri99@gmail.com	9604536396 9765542299
29.	H H Sri Sri Muralidhara Swamiji College Of Agriculture	54475	Loknete Vyankatraoji Hiray Marg, Behind K.B.H. Law College, Malegaon Camp.	Dr. P. K. Suryawanshi	mgv.agricollegemalegaon@gmail.com	9112180865
30.	Karmayogi Dulaji Sitaram Patil College Of Agriculture	54302	Udoji Maratha Boarding Campus,, Gangapur Road Nashik, 422002	Dr. R. D. Bedse	acn_13@rediffmail.com nashikrc54302@gmail.com	9096342341
31.	Vivekanand Agriculture College Hiwara Ashram	1359A	Vivekanand Nagar Hiwara Ashram, Tq Mehkar, Dist Buldana 443301	Dr. Subhash Pundlik Kalwe	vachiwara@gmail.com	9767897310
32.	Krishi Vigyan Kendra, Tondapur	8806A	Post Waranga Ta. Kalmnuri Dist Hingoli, 431701	Mr. Anil Olambe	kvkHINGOLI@gmail.com apolambe@gmail.com	7588153193
33.	Arts Commers & Science College	71219	Asurle Porle, Tal - Panhala Dist- Kolhapur, 416229	Mr. Sarjerao S. Patil	acscollege70@gmail.com	9545191944
34.	Kai. Bhagubai Pingle Arts & Commerce Night College, Chakan	62549	A/P Chakan, 94/1B, Near Chakreshwar Temple	Mr. K. B. Birdawade	nsct2006pune@gmail.com	9822771093
35.	Sahyadri Samajik And Shaikshanik Sanstha Vinchure	54472	Shrishti Balakashram Gunjal Nagar, Deoala Nashik			

36.	Om Gramanye Institute For Educational Excellence	62553	Ritika Complex, 2nd Floor, Narhe Road, Dhayri Phata, Pune-411 041, Narhe Road,, Dhayri Phata, Pune-411 041	Ms. Tarika Lohot	gramanye.institute@gmail.com	8380095962
37.	Prabhakar Foundation College	65161	Shree Balwantrao Ghate Prashala, Yavali Road, 413412	Mr. Ketan Kakade	ghate@prabhakarfoundation.org	8412909534
38.	Swami Ramanand Teerth Adhyapak Mahavidyalaya Kandhar	8572A	At Balantwadi Post Ghodaj Tq Kandhar, Dist Nanded, 431714			
39.	Mata Ratneshwari Sevabhavi Shikshan Santha Zari's Shri Guru Govindsinghji Mahavidyalay	85222	AT Zari, Post-Vishnupuri, 431606			
40.	Krishi Vigyan Kendra Sagroli, Dist Nanded	85209	At. Post. Sagroli, Shardanagar, 431731			
41.	Swaraj College Of Commerce And Computer Studies	62517	Sr. No. 3, Taljai Pathar, Dhankawadi, Pune - 411 043, 411043	Mrs. Swapnali A. Pawar	swarajcollege@gmail.com swapnalivkorhale@gmail.com	8975231041

७. विभागीय केंद्रे

१. अमरावती

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठाचे
अमरावती विभागीय केंद्र
व्ही.एम.व्ही. रोड वलगाव,
अमरावती - 444 604
दूरध्वनी क्रमांक 0721-2531444

२. औरंगाबाद

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठाचे
औरंगाबाद विभागीय केंद्र
सर्व्हे क्र. 41, नंदनवन कॉलनी, छावणी,
औरंगाबाद - 431 002
दूरध्वनी क्रमांक 0240-2335798 / 2356826

३. मुंबई

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठाचे
मुंबई विभागीय केंद्र
जगनाथ शंकरशेठ नगरपालिका शाळा,
दुसरा मजला, फ्रेयर ब्रिज (दक्षिण), नाना चौक,
ग्रँट रोड (पश्चिम), मुंबई - 400 007
दूरध्वनी क्रमांक 022-23874186 / 23813256

४. नागपूर

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठाचे
नागपूर विभागीय केंद्र
सुभेदार हॉल, विद्यापीठ क्रीडा क्षेत्र, लॉ कॉलेज
कॅम्पस, अमरावती रोड, रविनगर चौक,
नागपूर - 440 001
दूरध्वनी क्रमांक 0712-2553724 / 25

५. नाशिक

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठाचे
नाशिक विभागीय केंद्र
जुनी निगम इमारत, दुसरा मजला, नवीन पंडित
कॉलनी, शरणपुर रोड, नाशिक- 422 002
दूरध्वनी क्रमांक 0253-2317063

६. पुणे

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठाचे
पुणे विभागीय केंद्र
शाहीर अण्णाभाऊ साठे शाळागृह, महानगरपालिका
शाळा क्रमांक 5 (मुलांचे वसतिगृह), 654, सदाशिव
पेट, कुमठेकर मार्ग, पुणे - 411 030
दूरध्वनी क्रमांक 020-24491107

७. कोल्हापूर

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठाचे
कोल्हापूर विभागीय केंद्र
शिवाजी युनिव्हर्सिटी कॅम्पस, पोस्ट ऑफिस जवळ,
विद्यानगर, कोल्हापूर - 416 004
दूरध्वनी क्रमांक 0231-2607022

८. नांदेड

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठाचे
नांदेड विभागीय केंद्र
श्रीमती. इंदिरा गांधी प्राध्यापक महाविद्यालय, लातूर
फाटा, वासरणी रोड, नांदेड- 431 603
दूरध्वनी क्रमांक 02462-259940 / 50

८. विशेष सूचना / संपर्कासाठी

सहयोग व विशेष उपक्रम केंद्र
यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ
ज्ञानगंगोत्री, गोवर्धन, गंगापूर धरणाजवळ,
नाशिक - ४२२ २२२, दूरध्वनी : (०२५३) २२३०३३५
ई-मेल - ccsi@ycmou.digitaluniversity.ac
Website- <http://ycmou.digitaluniversity.ac>

प्रा. प्रकाश अतकरे, प्रमुख, शैक्षणिक व्यवस्थापन,
सहयोग व विशेष उपक्रम केंद्र (CCSI)
Mo. No: 9422247286
E-Mail: ccsi@ycmou.digitaluniversity.ac

श्री. कैलास मोरे, सहयोगी सल्लागार (CCSI)
ग्रामरोजगार सेवक प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम (C133)
शेतकरी उत्पादक कंपनी व्यवस्थापन प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम (C148)
Mo. No: 9021422479
E-Mail: ccsi@ycmou.digitaluniversity.ac

श्री. आकाश लाथड, शैक्षणिक संयोजक (CCSI)
शेतकरी उत्पादक कंपनी व्यवस्थापन प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम (C148)
Mo. No: 8446805391
E-Mail: ccsi@ycmou.digitaluniversity.ac

श्रीमती. माधुरी खर्जुल, शैक्षणिक संयोजक (CCSI)
सुरक्षा रक्षक प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम (C132)
सुरक्षा अधिकारी प्रगत प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम (C134)
Mo. No: 8668279088
E-Mail: ccsi@ycmou.digitaluniversity.ac

श्री. राहुल नवले, शैक्षणिक संयोजक (CCSI)
मधुमक्षिकापालन कौशल्य प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम (C149)
Mo. No: 8999980785
E-Mail: ccsi@ycmou.digitaluniversity.ac

नोंदणीबाबत संपर्कासाठी

सहायक कुलसचिव
नोंदणी कक्ष य.च.म मुक्त विद्यापीठ, नाशिक
Phone: (0253) 2230580
Email: nondani@ycmou.digitaluniversity.ac
परीक्षेसाठी अभ्यासकेंद्राची यादी विद्यापीठाच्या Website वर उपलब्ध करून देण्यात येईल.

परीक्षेबाबत संपर्कासाठी

सहाय्यक कुलसचिव परीक्षा कक्ष-२
परीक्षा विभाग य.च.म. मुक्त विद्यापीठ
Phone: (0253) 2230058, 9403774548
Email: borse_kb@ycmou.digitaluniversity.ac